

Criteria voor maatschappelijk verantwoord inkopen

Dit document bevat de criteria uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl).

Deze tabel toont het unieke nummer van elk criterium in dit document. Het invullen van dit nummer in het aanbestedingssysteem draagt bij aan analyse van het gebruik van deze criteria.

Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten

Code	Criterium	Onderwerp	Ambitieniveau
003.05	Energieverbruik nieuwe datacenters: design PUE 1.3	Energie-efficiëntie	1
003.07	Energie efficiëntie eisen voor breedbandapparatuur	Energie-efficiëntie	1
003.20	Verplichte toelichting op verpakkingskeuze volgens Essentiële Eisen	Verpakkingen	1
003.22	Historie gemeten PUE	Energie-efficiëntie	1
003.25	Transparante herkomst van onderdelen in geleverde producten	Ketenbeheersing	2
003.29	Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria	Energieprestatie	1
003.32	Geen gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen	Materiaalgebruik	1
003.10	Secundaire/tertiaire verpakking van gerecycled materiaal	Verpakkingen	1
003.27	Inzamelen, data wissen en recyclen van geleverde producten - Netwerken en datacenters	Verwerking na einde levensduur	2
003.31	Duidelijke instructies over reparatiemogelijkheden	Levensduurverlenging	1
003.19	Verbeteren arbeidsomstandigheden, mensenrechten en leefbaar loon (ISV)	Internationale Sociale Voorwaarden (ISV)	1

1 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Energieverbruik nieuwe datacenters: design PUE 1.3

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.05
- **Onderwerp:** Energie-efficiëntie

Een datacenter van maximaal 5 jaar oud, dat wordt aangewend voor het voorzien in data-housing, althans dat deel dat wordt aangewend voor de uitvoering van de opdracht, dient een design power usage effectiveness (dPUE) te hebben van maximaal 1.3. De dPUE wordt berekend conform de standaard ISO/IEC 30134-2. De dPUE waarde wordt bepaald als categorie 1 (PUE1) en betrokken op een kalenderjaar.

De PUE is een meeteenheid voor de energie-efficiëntie van datacenters. Deze zet het totale energieverbruik af tegen de energie die wordt gebruikt voor de IT-middelen. Een lagere PUE betekent een betere energie-efficiëntie. De dPUE is een theoretische PUE op basis van beoogde design parameters van het datacenter en op basis van een standaard IT-last.

Mogelijke bewijsmiddelen

- technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- of gelijkwaardig.

2 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Energie efficiëntie eisen voor breedbandapparatuur

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.07
- **Onderwerp:** Energie-efficiëntie

Breedbandapparatuur dient te voldoen aan de eisen zoals omschreven in bijlage C.2 van de meest recente versie van de Code of Conduct on Energy Consumption of Broadband Equipment (European Commission, 2017).

Mogelijke bewijsmiddelen

- technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan;
- of gelijkwaardig.

3 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Verplichte toelichting op verpakkingskeuze volgens Essentiële Eisen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.20
- **Onderwerp:** Verpakkingen

De inschrijver dient een toelichting te geven op de verpakingskeuze, waarbij hij aansluit bij de Essentiële Eisen die uit de Europese Richtlijn Verpakkingen en het Besluit beheer verpakkingen voortkomen. In de toelichting wordt ingegaan op:

1. de onderbouwing voor de verpakingskeuze;
2. de wijze waarop u toetst of uw keuze voor verpakkingen de meest optimale is vanuit milieu oogpunt, bijvoorbeeld met behulp van de normen NEN-EN 13427 tot en met NEN-EN 13430 of een eigen beoordelingskader;
3. welke maatregelen zijn uitgevoerd en nog zullen worden genomen, om de het volume en gewicht van de verpakking zo klein mogelijk te laten zijn en daarbij wel aan de functionele eisen op gebied van veiligheid, hygiëne en aanvaardbaarheid voor het verpakte product te blijven voldoen.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Het doel van deze eis is dat de inkopende organisatie inzicht krijgt in de onderbouwing van de leverancier voor de verpakingskeuze en de rol die de verpakingsleverancier speelt bij het verduurzamen van de verpakking. De eis stimuleert de keuze voor een verpakking die het meest optimaal is voor het milieu, door de bewuste keuze en communicatie hierover.

Meer informatie over de Essentiële Eisen en Afvalfonds Verpakkingen.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Bewijsstuk waaruit blijkt dat de normen NEN-EN 13427 tot en met NEN-EN 13430 zijn toegepast door inschrijver en/of zijn toeleverancier. Daarmee sluit de keuze voor verpakkingen in elk geval aan bij de Essentiële Eisen.
- Document waaruit blijkt dat een passend ander/eigen beoordelingskader is toegepast.
- Of gelijkwaardig.

4 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Historie gemeten PUE

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.22
- **Onderwerp:** Energie-efficiëntie

De inschrijver dient de gemeten jaarlijkse PUE op te geven over de afgelopen 5 jaar van het datacenter dat wordt aangewend voor het voorzien in data-housing, althans dat deel dat wordt aangewend voor de uitvoering van de opdracht. Indien een datacenter minder dan 5 jaar oud is en wel operationeel is, geeft de inschrijver de gemeten PUE op vanaf het moment dat het datacenter operationeel is, tot heden.

De PUE wordt berekend conform de standaarden in ISO IEC 30134-2 voor jaarlijkse PUE-meting. Zo ontstaat een PUE-curve over de jaren heen. Hierbij dient te worden uitgegaan van de werkelijke IT-last. Ook dient de oorspronkelijke dPUE opgegeven te worden, berekend conform de standaarden in ISO IEC 30134-2 voor de dPUE. De werkelijk gemeten PUE waarde wordt bepaald als categorie 1 (PUE1) en betrokken op 12 maanden rolling average waarde, voorzien van datum van vaststelling.

Toelichting voor de inkopende organisatie

De PUE is een maat voor energie-efficiëntie van een datacenter, berekend over een jaar. Deze zet het totale energieverbruik af tegen het energieverbruik voor de IT-middelen. De PUE is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de daadwerkelijke IT-last in het datacenter. De berekende PUE over de operationele jaren is een prestatie-monitoring van energie-efficiëntie. Het geeft inzicht in welke mate de dPUE werd bereikt, onder andere door verandering van de vullingsgraad. Ook effecten van eventueel herontwerp worden zichtbaar.

Bij nieuwe datacenters is het goed om te beseffen dat de gemeten PUE van deze datacenters vaak hoger is dan de dPUE vanwege een lagere bezettingsgraad; datacenters zijn meestal na een aantal jaar pas goed gevuld.

Het doel van dit criterium is om inzicht te krijgen in de PUE, zonder hier direct een waardering aan te koppelen. Met het gunningscriterium 'Een beter plan van aanpak daadwerkelijke energiebesparing wordt hoger gewaardeerd' is het mogelijk om wel een waardering te geven aan (de plannen voor) energiebesparing.

Mogelijke bewijsmiddelen

- rapport van een onafhankelijk deskundige, waarbij de verbetering van de DCiE wordt onderbouwd;
- of gelijkwaardig.

5 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Transparante herkomst van onderdelen in geleverde producten

- **Ambitieniveau:** 2
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.25
- **Onderwerp:** Ketenbeheersing

De opdrachtnemer mag alleen producten leveren van leveranciers die zich committeren aan het bijhouden van een herkomstlijst waarin, voor op zijn minst de geleverde productgroep, transparant wordt vastgelegd in welke productie- en assemblagefabrieken de onderdelen worden geproduceerd/geassembleerd. Het gaat hierbij om de volgende gegevens, die betrekking hebben op de geleverde onderdelen:

- de naam van het bedrijf (die eigenaar is van de fabriek);
- locatie van de fabriek (adres).

Opdrachtnemer dient na contractsluiting de herkomstlijst op verzoek van de opdrachtgever binnen 10 werkdagen na het verzoek, digitaal op te kunnen leveren.

Hergebruik of refurbished producten

Wanneer de inschrijver hergebruikte of refurbished producten aanbiedt, geldt dit criterium alleen voor de nieuwe onderdelen die zijn toegevoegd.

6 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.29
- **Onderwerp:** Energieprestatie

De te leveren producten voldoen aan de meest recente Energy Star-criteria voor energieprestaties indien deze voor de betreffende productgroep zijn opgesteld. In het geval dat er hergebruikte/refurbished producten worden aangeboden, moeten deze voldoen aan de Energy Star criteria die van kracht waren op het moment waarop zij op de markt kwamen.

Het is bekend dat de licentie voor het gebruik van het Energy Star certificaat door de EU in februari 2018 is verlopen. In de US wordt het Energy Star systeem wel nog steeds toegepast. De onderliggende criteria van Energy Star worden nog regelmatig geüpdatet en zijn op dit moment het best beschikbare systeem om de energieprestatie van ICT producten aan te toetsen. Daarom is ervoor gekozen om deze criteria te blijven gebruiken. Gebruik van de criteria bij aanbestedingen is toegestaan.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Niet voor elk ICT-product bestaan er Energy Star-criteria. Producten die Energy Star-criteria hebben zijn te vinden op de website van Energy Star.

Mogelijke bewijsmiddelen

- bewijs dat de te leveren producten in de [Energy Star database](<https://www.energystar.gov/productfinder/>) staan.

7 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Geen gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.32
- **Onderwerp:** Materiaalgebruik

Kunststofonderdelen zwaarder dan 25g mogen geen vlamvertragende stoffen of preparaten bevatten waaraan één van de volgende H-zinnen in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008 is toegekend:

- H350 (kan kanker veroorzaken);
- H340 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken);
- H360F (kan de vruchtbaarheid schaden);
- H360D (kan het ongeboren kind schaden).

Dit criterium is (deels) gebaseerd op GPP-criteria van de EU

Mogelijke bewijsmiddelen

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op de website van PIANOo.
- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Rapport, of andere documentatie van een onafhankelijk deskundige, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

8 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Secundaire/tertiaire verpakking van gerecycled materiaal

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.10
- **Onderwerp:** Verpakkingen

Wanneer kartonnen dozen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 80% uit post-consumer gerecycled karton te bestaan.

Wanneer niet-biobased kunststof folie of -vellen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 75% uit gerecycled materiaal te bestaan.

Bij dit criterium gaat het om materiaal dat afkomstig is van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (post-consumer fase).

Als er om bepaalde redenen niet kan worden voldaan aan deze eis, moet de inschrijver dit onderbouwd toelichten.

Definities, conform Besluit beheer verpakkingen 2014 §1. Begripsbepalingen, Artikel 1:

1. verpakkingen: alle producten, vervaardigd van materiaal van welke aard ook, die kunnen worden gebruikt voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren en aanbieden van andere producten, van grondstoffen tot afgewerkte producten, over het gehele traject van producent tot gebruiker of consument, wegwerpartikelen die voor dit doel worden gebruikt daaronder begrepen, waarbij verpakkingen uitsluitend omvatten verkoop- of primaire verpakkingen, verzamel- of secundaire verpakkingen en verzend- of tertiaire verpakkingen, en
 - a. waarbij producten als verpakking worden beschouwd indien zij aan het vorenstaande voldoen, ongeacht andere functies die de verpakking ook kan vervullen, tenzij het product integraal deel uitmaakt van een ander product en het nodig is om dat product tijdens zijn levensduur te bevatten, te ondersteunen of te bewaren en alle elementen bedoeld zijn om samen gebruikt, verbruikt of verwijderd te worden;
 - b. waarbij producten die ontworpen en bedoeld zijn om op het verkooppunt te worden gevuld alsmede wegwerpartikelen die in gevulde toestand worden verkocht of die ontworpen en bedoeld zijn om op het verkooppunt te worden gevuld, slechts als verpakking worden beschouwd indien zij een verpakkingfunctie hebben, en
 - c. waarbij de componenten van een verpakking en de bijbehorende in de verpakking verwerkte elementen worden beschouwd als deel van de verpakking waarin ze verwerkt zijn en waarbij de bijbehorende elementen die aan een verpakt product hangen of bevestigd zijn en die een verpakkingfunctie hebben, als verpakking

worden beschouwd, tenzij zij integraal deel uitmaken van dit product en alle elementen bedoeld zijn om samen verbruikt of verwijderd te worden.

2. verkoop- of primaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat zij voor de eindgebruiker of consument op het verkooppunt een verkoopheenheid vormt.
3. verzamel- of secundaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat zij op het verkooppunt een verzameling van een aantal verkoopheenheden vormt, ongeacht of deze als dusdanig aan de eindgebruiker of consument wordt verkocht, dan wel alleen dient om de rekken op het verkooppunt bij te vullen en die van het product kan worden verwijderd zonder dat dit de kenmerken ervan beïnvloedt.
4. verzend- of tertiaire verpakking: verpakking die zo is ontworpen dat het verladen en het vervoer van een aantal verkoopheenheden of verzamelverpakkingen wordt vergemakkelijkt om fysieke schade door verlading of transport te voorkomen, weg-, spoor-, scheeps- of vliegcontainers daaronder niet begrepen.

Definitie gerecycled of secundair materiaal :

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument;
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door huishoudens of door commerciële, industrieën institutionele voorzieningen wordt geproduceerd in hun rol als eindgebruikers van het product en dat niet langer voor het beoogde doel kan worden gebruikt. Dit omvat retouren van materiaal uit de distributieketen.
Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Benodigde stapelsterkte, of gekoeld transport zijn twee voorbeelden van een onderbouwing die aangeeft dat bij kartonnen dozen een lager percentage gerecycled materiaal realiseerbaar is, om de nodige sterkte van de doos te waarborgen.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Technische productspecificaties van de verpakkingen of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

9 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Inzamelen, data wissen en recyclen van geleverde producten - Netwerken en datacenters

- **Ambitieniveau: 2**

- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.27
- **Onderwerp:** Verwerking na einde levensduur

De opdrachtnemer draagt zorg (al dan niet via een onderaannemer) voor het inzamelen, data wissen en recyclen van de te leveren producten en zorgt ervoor dat:

- datadragende producten worden ingezameld in een beveiligde omgeving, zodat datalekken worden voorkomen;
- de data van alle ingezamelde datadragende producten wordt gewist;
- de producten worden gerecycled conform de vigerende WEEE-Richtlijn.

In verband met herbruikbaarheid van het product is het belangrijk, dat na het resetten van het toestel naar de fabrieksinstellingen (wissen/wipen), geen data achterblijft op het product. De opdrachtnemer dient uiterlijk binnen 6 maanden na ingangsdatum aan te tonen door onderzoek -uitgevoerd door een onafhankelijke, hierin gespecialiseerde partij- dat het aangeboden product voldoet (bij voorkeur via een Baseline Security Product Assessment (BSPA), uitgevoerd samen met het NBV (AIVD). Mogelijk zijn producten van de opdrachtnemer reeds eerder gevalideerd (door o.a. het NBV), waarbij aantoonbaar geen data achterblijft.

Aan de eis voor juiste recycling wordt in elk geval voldaan als:

- de producten voor recycling worden aangeboden bij een verwerker die werkt volgens de vigerende norm voor passende verwerking conform de nationale implementatie van de WEEE-richtlijn. Indien gebruik wordt gemaakt van een verwerker in Nederland betekent dit dat de verwerker WEEELabEx/CENELEC gecertificeerd is (Regeling AEEA, artikel 11) en dat de verwerker is ingeschreven in het nationaal WEEE-register; en
- de leverancier zorgt, conform de WEEE-richtlijn en Regeling AEEA, dat de producten het WEEE-keurmerk bevat; en
- de leverancier als producent/importeur is ingeschreven in het nationaal WEEE-register; en
- data is gewist conform een Baseline Security Product Assessment (BSPA), of gelijkwaardig.

Dit criterium is (deels) gebaseerd op conceptcriteria van Noorwegen 2019

Toelichting voor de inkopende organisatie

Voor de veiligheidseisen met betrekking tot het wissen van datadragende producten kan een bijlage worden opgesteld op basis van het eigen beveiligingsbeleid. Denk bijvoorbeeld aan de certificering van data wissen door de toezichthouder Nationaal Bureau voor Verbindingsbeveiliging (NBV).

Voorbeelden van goedgekeurde producten zijn op de website van het AIVD te vinden.

Bijbehorende contractbepaling

De opdrachtnemer rapporteert halfjaarlijks: welk percentage van de ingenomen producten is gerecycled.

10 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Duidelijke instructies over reparatiemogelijkheden

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.31

- **Onderwerp:** Levensduurverlenging

De inschrijver levert na contractsluiting instructies voor de inkopende organisatie ten aanzien van de beste reparatiemogelijkheden wanneer het product veelvoorkomende defecten vertoont (ongeacht of deze defecten binnen de garantie vallen). Deze instructies dienen overzichtelijk te zijn en in detail uit te leggen welke handelingen de inkopende organisatie kan uitvoeren bij elk van deze defecten. Deze instructies worden, indien de inkopende organisatie dit wenst, besproken in een gesprek, uiterlijk in de eerste maand van de contractperiode. Dat kan een gesprek zijn tussen de opdrachtnemer en de inkopende organisatie, of de opdrachtnemer kan zorgen dat een deskundige derde partij, zoals de merkeigenaar, dit gesprek voert met de inkopende organisatie. Indien gekozen wordt voor vervanging middels een swap met een gebruikt/ refurbished/ remanufactured model mag (na expliciet akkoord inkopende organisatie) hiervan worden afgeweken. In een dergelijk geval hoeven desbetreffende instructies niet online beschikbaar worden gesteld.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Suggestie: Bespreek in de fase van marktconsultatie met marktpartijen de mogelijkheden om additionele afspraken te maken, bijvoorbeeld m.b.t. extra diensten die de inschrijver kan bieden zoals:

- de mogelijkheid dat de defecte producten worden opgehaald op locatie;
- het langer bewaren van reserveonderdelen die nodig zijn voor reparaties.

11 Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten / Verbeteren arbeidsomstandigheden, mensenrechten en leefbaar loon (ISV)

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criteriumtype:** EIS
- **Criteriumcode:** 003.19
- **Onderwerp:** Internationale Sociale Voorwaarden (ISV)

De Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) dragen bij aan het uitbannen van sociale misstanden in de inkoopketen, zoals kinderarbeid, hongerlonen en onmenselijke werkomstandigheden. Via een proces van *due diligence* richten de ISV zich op het bevorderen van het naleven van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productieketens van Rijksleveranciers.

Middels het inschrijven op onderhavige aanbesteding committeert inschrijver zich aan het naleven van de ISV, zoals uitgewerkt in contractbepaling [X].

Vragen over het toepassen van de ISV kunnen worden gesteld tijdens de aanbestedingsprocedure. De aanbestedende dienst geeft zo nodig een toelichting in een Nota van Inlichtingen.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Dit criterium is afkomstig uit het rijksbeleid ISV, dat **verplicht** wordt toegepast bij opdrachten van de Rijksoverheid die behoren tot één van de 10 risicocategorieën met een (geraamde) waarde groter of gelijk aan de Europese aanbestedingsdrempels.

In andere gevallen (dus bij rijksaanbestedingen buiten de 10 risicocategorieën en/of onder de aanbestedingsdrempels of aanbestedingen van andere overheden zoals gemeenten, provincies, waterschappen en andere publieke instellingen) kunnen de ISV op dezelfde wijze worden toegepast. Inmiddels kiezen veel andere overheden ervoor dit beleid ook toe te passen binnen risicovolle productgroepen.

Maak hierbij gebruik van:

- bestekteksten en een handreiking voor bedrijven en een overzicht van de 10 risicocategorieën

Voor meer informatie:

- handreikingen ISV;
- meer informatie en praktische handvatten ISV;
- informatie over risicovolle sectoren: KPMG rapport 'MVO Sector Risico Analyse' van sept. 2014;
- MVO Risicochecker

Due diligence betreft een doorlopend proces, waarbij naarmate de onderneming en/of de sector hier meer ervaring mee krijgt, er ook steeds meer inzicht in de keten en de risico's komt. De contractmanager beoordeelt de due diligence van opdrachtnemer en bespreekt dit met opdrachtnemer. Op de site van PIANOo is een handleiding te vinden voor het toepassen van ISV in de verschillende fasen van het inkoopproces. Daar zijn ook voorbeelddocumenten, onderzoeken, adviesdocumenten en praktijkvoorbeelden beschikbaar.

Naast deze eis dient de inkopende organisatie een contractbepaling op te nemen, waarin de due diligence-verplichtingen waaraan leverancier na contractsluiting dient te voldoen worden uitgewerkt.

Bijbehorende contractbepaling

De Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) dragen bij aan het uitbannen van sociale misstanden in de inkoopketen, zoals kinderarbeid, hongerlonen en onmenselijke werkomstandigheden. Via een proces van *due diligence* wordt de naleving van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productie- en toeleveringsketen bevorderd.

Opdrachtnemer dient in dit kader een due diligence-proces uit te voeren conform het onderstaande:

1. Risicoanalyse productieketen

Uiterlijk 3 maanden na definitieve gunning van de opdracht wordt een risicoanalyse door de opdrachtnemer aangeleverd ten aanzien van de [eerste schakel/ # schakels/ gehele keten] van het productieproces waarin het volgende is opgenomen:

- een beschrijving van de [eerste schakel/ # schakels/ gehele keten] van het productieproces;
- een analyse van de risico's op schending van arbeids- en mensenrechten in de keten.

2. Plan van aanpak mitigeren risico's

Uiterlijk 6 maanden na definitieve gunning van de opdracht wordt een plan van aanpak door de opdrachtnemer verstrekt om de risico's die in de risicoanalyse zijn vermeld te mitigeren.

In het plan van aanpak zijn opgenomen:

- een overzicht en beschrijving van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren om de risico's te mitigeren;
- een planning ten aanzien van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren;
- (optioneel) een toelichting op het tot stand komen van het plan van aanpak, bijvoorbeeld informatie over de betrokkenheid van stakeholders.

Indien de opdrachtnemer aangesloten is bij een IMVO-sectorconvenant, kan dit worden gezien als een actie om de risico's in zijn keten te verkleinen. De opdrachtnemer kan hier melding van maken in het plan van aanpak. Ook wanneer opdrachtnemer is aangesloten bij een keteninitiatief kan dit in het plan van aanpak gemeld worden. Het betekent echter niet dat de opdrachtnemer daarmee aan al zijn due diligence verplichtingen voldoet. Opdrachtnemer dient te controleren of het keteninitiatief alle risico's afdekt. Wanneer geconstateerd wordt dat dit niet het geval is, zal de opdrachtnemer in zijn

plan van aanpak moeten uitwerken welke inspanningen ten aanzien van de (overgebleven) risico's geleverd gaan worden om deze te mitigeren.

3. Jaarlijkse rapportage

Gedurende de contractperiode rapporteert de opdrachtnemer jaarlijks ten opzichte van de ingangsdatum van de overeenkomst (of in geval van een korter lopende overeenkomst: bij de afronding daarvan) over zijn inzet ten aanzien van het naleven van de ISV. Hieruit moet blijken dat de opdrachtnemer een 'redelijke inspanning' heeft geleverd om de ISV na te leven.

De rapportage moet tevens gelijktijdig **openbaar** worden gemaakt, al dan niet als onderdeel van een rapportage die een breder deel van de activiteiten van de opdrachtnemer betreft, zoals een (duurzaamheids)jaarverslag. Openbaarmaking kan worden bereikt door plaatsing op de website van de opdrachtnemer.

De rapportage bevat in ieder geval:

- een risicoanalyse zoals beschreven onder 1;
- de maatregelen die in het jaar waarover gerapporteerd wordt zijn genomen om risico's te verminderen en eventuele schendingen van de ISV in de keten te verhelpen;
- de aanpak en resultaten van de monitoring op naleving van de ISV;
- informatie over hoe eventueel ontvangen signalen (intern en extern) over schending van de ISV afgehandeld zijn.

De rapportage is vormvrij, maar moet voor de bruikbaarheid ervan in het Nederlands- of Engels opgesteld zijn.

Bij de invulling van deze verplichtingen dient opdrachtnemer uit te gaan van:

- de handreiking due diligence voor bedrijven, zoals raadpleegbaar via de handreiking due diligence voor bedrijven

Opdrachtnemer kan daarnaast ook gebruik maken van onderstaande informatie en handreikingen:

- PIANOo website over internationale sociale voorwaarden;
- OESO due diligence handreiking voor maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- RBA Practical Guide.